

Lea-palkinto 2008

Voittaja: Laura Ruohonen: Sotaturistit

Lea-palkintoraadin perustelut

Laura Ruohosen Sotaturistien mukana astumme sisään outoon maailmaan: ollaanko nykyajassa vai menneessä, kenties molemmissa? Onko tämä totta, leikkiä vai kumpaakin? Puhuuko kirjailija oikeasta elämästä vai piinaavasta pilapiirroksesta, molemmista? Sotaturistit on näytelmäkirjallisuudessa hyppy uudenlaiseen historian, nykyajan ja mielikuvituksen maailmaan, jonka kiihko herättää älyn ja aistit. Se haastaa katsojan tai lukijan kanssaan pohtimaan ihmisyyttä ja sen ehtoja. Tinkimättä, myötäilemättä Sotaturistit leviää eteemme ravistelevana freskona.

Kotimainen näytelmä voi tällä hetkellä hyvin. Suomessa kirjoitetaan monta hyvää näytelmää vuodessa. Nuorten kirjoittajien osuus on voimakkaassa kasvussa, mikä on hieno asia. Samoin naisten osuus, mikä taas tuo näytelmäteksteihin mielenkiintoisia, perinteiset rajat rikkovia naisrooleja. Kuluneen vuoden kantaesitykset levittäytyivät hyvin tasaisesti ympäri maata ja useimmissa suomalaisissa teattereissa oli vuonna 2008 kantaesitys.

Viiden Lea-finalistin ryhmä on valiojoukko: **Iira Halttunen: Ähtäriin**, **Kati Kaartinen: Kolmas**, **Anna Krogerus: Kuin ensimmäistä päivää**, **Okko Leo: Kenttä** sekä **Laura Ruohonen: Sotaturistit**.

Finalistit ovat viisi vahvaa, omaäänistä tekstiä, jotka kaikki eri tavoin tutkivat tätä aikaa ja miten se ihmistään kohtelee, tai ihmisen yksinäisyyttä ja vaikeutta antautua yhteyteen toisen kanssa tai kivuliasta kasvua aikuiseksi tässä maailmassa.

Voittajan valinta ei kuitenkaan ollut vaikea. Yhden raatilaisen suulla: "Kysyimme itseltämme mikä teksti on uniikki, ennennäkemätön, sellainen että sitä ei voi ohittaa, että se on pakko palkita. Ja vastasimme: Laura Ruohosen Sotaturistit."¹

Lea-palkintoehdokkuus ulotettiin nyt ensimmäisen kerran koskemaan kaikkia viime vuonna kantaesitettyjä näytelmiä, ei vain Suomen Näytelmäkirjailijaliiton valvonnassa olevia näytelmiä.

Raati tutustui 1.12.2007–30.11.2008 kantaesitettyihin kotimaisiin näytelmiin sekä myös sellaisiin dramatisointeihin, joissa alkuperäisteoksen tekijä on ollut mukana muokkaamassa teosta näytelmäksi. Tekstejä saapui raadin arvioitavaksi yhteensä 66 kappaletta.

¹ Raadin jäsen Jussi Lehtonen jääväsi itsensä Sotaturistien arvioinnista, sillä hän on mukana Kansallisteatterin Sotaturistien työryhmässä.

Tekstit olivat hyvin erilaisia: raati luki musikaaleja, lastennäytelmiä, kabaree- ja revyytekstejä – kaikkia mahdollisia draaman lajeja. Mukana oli myös useampia esityskäsikirjoituksia, joissa teksti on syntynyt erityisesti tiettyä ryhmää, tilaa, tilaisuutta tai yhteisöä varten. Näissä teksteissä työryhmä on kollektiivisesti työstänyt yhteistä ideaa näytelmäkirjailijadramaturgin johdolla. Näiden tekstien arvioiminen itse esitystä näkemättä on usein hankalaa. Koska Lea-palkinto myönnetään näytelmälle lukukokemuksen perusteella, jäävät esityskäsikirjoitukset helposti lapsipuolen asemaan. Niille olisikin hyvä luoda oma palkintonsa, jossa arvioitaisiin käsikirjoituksia nimenomaan esityksen lähtökohtina ja jossa palkinnonsaajana voisi olla koko työryhmä. Tämän kaltaiselle huomionosoitukselle olisi selkeä tilaus perinteisemmän näytelmäpalkinnon rinnalla.